

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Det er for Naalakkersuisut et helt centralt politisk mål, at det grønlandske velfærdssamfund sikrer rimelige levevilkår for ældre medborgere.

Stadig flere alderspensionister lever et godt liv og har i kraft af pensionsopsparinger, privat opsparing eller indtægtsgivende beskæftigelse også en rimelig økonomi. Imidlertid er der stadig mange ældre, der har et meget lavt rådighedsbeløb. Det er vigtigt at sikre alle ældre en levestandard på et vist minimumsniveau og dermed undgå fattige pensionister. Samtidig er det vigtigt at sikre, at levestandarden som alderspensionist står i et rimeligt forhold til levestandarden som erhvervsaktiv. Det grønlandske samfund skylder de mennesker, der gennem et livs arbejdsindsats har skabt forudsætningerne for vore dages samfund, at de kan leve en tryk tilværelse, også økonomisk. Derfor ønsker Naalakkersuisut fortsat at forbedre vilkårene for de dårligst stillede pensionister.

Samlet set er det politiske mål at skabe en model for en reform af alderspensionsområdet, der er såvel socialt som økonomisk bæredygtig på lang sigt. Det vil kræve en række strukturændringer i alderspensionsordningen at realisere disse politiske målsætninger.

Baggrund, udfordringer og løsninger

Grønland står over for en række udfordringer på pensionsområdet.

Befolkningssammensætningen og udvikling

Grønlands Statistiks befolkningsfremskrivninger, der viser et stærkt stigende antal ældre henover de kommende år, har givet anledning til overvejelser om at hæve pensionsalderen for at imødegå det stigende udgiftspres, der følger af et stigende antal ældre og en længere levetid.

Arbejdsmarkedspensioner og private pensionsopsparinger

For at der kan gennemføres en bæredygtig alderspensionsreform, er det vigtigt, at alderspensionsloven suppleres med initiativer om forbedrede arbejdsmarkedspensioner, egenfinansierede pensionsordninger samt eventuelt særlige pensionsindbetalinger for de svageste grupper, for at sikre en rimelig, social og økonomisk bæredygtig model for alderspensionen.

Med den gældende alderspensionsordning kan det for de fleste ikke betale sig at spare op til pensionen, idet alderspensionen aftrappes med op til 75 pct. af den indkomst alderspensionisten har ud over alderspensionen. Det er derfor nødvendigt, dels at ændre aftrapningen af alderspensionsbeløbet for alderspensionister med bi-indkomst, så det bliver mere attraktivt at spare mere op til pensionen, samt at der igangsættes initiativer som gør arbejdsmarkedspensi-

oner eller andre typer egenfinansierede pensioner obligatoriske og/eller mere attraktive for alle, så alle bliver dækket.

Forenkling af alderspensionsordningen

Den nuværende alderspensionsordning er kompliceret og vanskelig at administrere. Forordningen opererer med otte forskellige kategorier af alderspensionister og flere forskellige satser og aftrapninger. Ligeledes er grundbeløbene forskellige afhængigt af om alderspensionisten er samlevende med en erhvervsaktiv eller en førtidspensionist, hvilket forekommer u hensigtsmæssigt. Lovforslaget forenkler alderspensionsordningen og sikrer en større grad af ligestilling af alle grupper.

2. Hovedpunkter i forslaget

Pensionsalderen

Med lovforslaget stiger pensionsalderen gradvist fra de nuværende 65 år til 67 år i 2021. Pensionsalderen foreslås hævet for at imødegå de udgifter til alderspension, der ellers vil opstå som en naturlig følge af det stigende antal personer, der vil være berettiget til alderspension, når de fylder 65 år. Dog kan kommunalbestyrelsen for personer, som er nedslidt efter 35 års fysisk eller psykisk hårdt arbejde, efter ansøgning fastsætte tidspunktet for alderspensionering, jf. lovens § 1, stk. 2-3.

Gratis hjemmehjælp

Lovforslaget gør den kommunalt visiterede hjemmehjælp gratis for alderspensionisten. Dette sker på baggrund af, at der dels er behov for at sikre bedre offentligt støttede muligheder for at ældre kan klare sig og forblive i eget hjem fremover, dels at omkostningerne og det administrative arbejde ved at opkræve betaling for hjemmehjælp i dag overstiger indtægterne fra egenbetalingen. Endeligt vil det ikke inden for det eksisterende økonomiske råderum være muligt at opretholde den nuværende dækning med institutionspladser til alderspensionister og plejehjemspladser, som også er forskellig fra by til by.

I fremtiden må der prioriteres meget mere på hjemmepleje, herunder døgnhjemmepleje. I denne sammenhæng er og vil der blive igangsat initiativer for at skabe synergi mellem det sociale område og sundhedsområdet bl.a. med henblik på at sikre den fornødne støtte og pleje, herunder hjemmesygepleje, hjemmepleje, hjemmehjælp og andre hjælpeforanstaltninger, til understøttelse af at borgeren kan forblive i eget hjem så længe som muligt.

Incitament til at forblive på arbejdsmarkedet

Aftrapningen af alderspensionsbeløbet sker i dag for de alderspensionister, der har biindtægter, eller hvor partneren har biindtægter over et vist beløb. Alderspensionsordningen bør imidlertid rumme incitamenter for ældre, der kan og gerne vil fortsætte med at være erhvervsaktive, og tillige sikre at de ældre får mulighed for at blive længst muligt i eget hjem. I spørgsmålet om aftrapningen er det således overvejet, hvorledes alderspensionsbeløbene bør

aftrappes mest hensigtsmæssigt, så det økonomiske incitament til at forblive på arbejdsmarkedet opretholdes og styrkes.

Aktuel skattepligtig indkomst uden ligningsmæssige fradrag

Lovforslaget anvender indkomstbegrebet ”aktuelle skattepligtige indkomst uden ligningsmæssige fradrag”. Begrebet skal forstås som et andet begreb end det tidligere anvendte begreb ”skattepligtig indkomst”. Med ændringen af indkomstbegrebet i lovgivningen forventes en mere retvisende opgørelse af borgerens indkomstforhold på ansøgningstidspunktet.

Ændringen skal ses på baggrund af, at oplysninger om den skattepligtige indtægt, der danner grundlag for beregningen af ydelserne i dag, kan være helt op til 2 år gamle, og derfor ikke længere afspejler borgerens aktuelle indkomstforhold.

Det er et bærende socialpolitisk princip, at sociale ydelser skal være trangsbestemte og afhængige af borgerens indkomstforhold ved ansøgningstidspunktet, henholdsvis udbetalingstidspunktet. De sociale ydelser skal først og fremmest være rettet mod de svageste og de økonomisk dårligst stillede.

Ved at anvende borgerens aktuelle indkomstoplysninger, som grundlag til at beregne størrelsen af de sociale ydelser, sikres at borgeren modtager et mere korrekt beløbsniveau af sociale ydelser. Det er i dag muligt at anvende helt aktuelle indkomstoplysninger fra Skat/Sulinal, således at de sociale ydelser fremover bringes i en bedre overensstemmelse med borgerens aktuelle indkomstforhold mv.

Aktuel skattepligtig indkomst uden ligningsmæssige fradrag skal opgøres som den samlede aktuelle skattepligtige indkomst uden ligningsmæssige fradrag. I forhold til det hidtil gældende begreb, skattepligtig indkomst, hvor der tages udgangspunkt i den slutlignede skattepligtige indkomst, altså den historiske indkomst fra det sidste skatteår, adskiller det ny begreb, aktuel indkomst, sig ved, at være baseret på den faktiske skattepligtige indkomst på ansøgningstidspunktet uden at indkomsten nedsættes af ligningsmæssige fradrag, herunder negativ kapitalindkomst, hvorved alle ansøgere behandles mere ensartet. Ved opgørelsen af den samlede aktuelle skattepligtige indkomst indgår A-indkomst og B-indkomst uden at de ligningsmæssige fradrag er fratrukket.

Som konsekvens af indførelse af den ny indkomstopgørelse indeholder loven ikke en bestemmelse svarende til § 9, i den nugældende alderspensionsforordning om overgang til alderspension og beregning ved tilkendelse.

Lovforslaget lægger i øvrigt, med henblik på at sikre de svageste grupper, op til, at alderspensionister i parforhold hvor parrets samlede aktuelle skattepligtige indkomst uden ligningsmæssige fradrag er under 200.000 kr., er berettiget til et pensionstillæg svarende til pensionstillægget for en enlig.

En grundpension for alle

I forberedelsen af lovforslaget om alderspension har det været et stærkt ønske, at den ny alderspensionsordning indeholder en grundpension, der er uafhængig af partnerens indtægt. Dette forventes at give borgerne et større incitament til at etablere private pensionsopsparinger, idet udbetalingerne herfra ikke vil påvirke den alderspensionerede ægtefælles grundpension, samt give et større incitament til at forblive længere på arbejdsmarkedet.

Grundpension og pensionstillæg

Med lovforslaget lægges op til en todeling af pensionssystemet med en grundpension og et pensionstillæg, hvor sidstnævnte er til de økonomisk svagest stillede.

Grundpension:

Grundpensionen udgør for alle 58.000 kr. årligt (2013). Den gensidige forsørgerpligt ophæves for grundpensionen og gøres alene afhængig af alderspensionistens personlige indkomst. Ved en egenindtægt over 216.000 kr. nedtrappes grundbeløbet og det bortfalder ved en indtægt på 332.000 kr.

Pensionstillæg:

Alderspensionister modtager udover grundpensionen et pensionstillæg på årligt maksimalt 72.000 kr. for enlige og 40.000 kr. for alderspensionister i parforhold (2013 satser). Pensionstillæggets størrelse er afhængig af alderspensionisten og eventuel partners samlede aktuelle indkomst.

Pensionstillægget aftrappes for enlige ved en personlig bi-indtægt på 56.000 kr. og bortfalder helt ved en biindtægt på 216.000 kr. For alderspensionister i parforhold aftrappes pensionstillægget ved en biindtægt på 83.000 kr. for parret og det bortfalder helt ved en bi-indtægt på 216.000 kr. for parret.

Tillæg

De nuværende tillæg i alderspensionsforordningen foreslås med lovforslaget erstattet af et børnetillæg, et handicap- og helbredstillæg og et økonomisk- og rådighedsbestemt tillæg.

Børnetillæg

Børnetillægget er i al væsentlighed en videreførelse af de nuværende regler.

Handicap- og helbredstillæg

De eksisterende personlige tillæg erstattes af handicap- og helbredstillæg samt et økonomisk tillæg, således at alderspensionister kan få hjælp som følge af helbreds-mæssige behov, eller hjælp som følge af nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne. Med den nuværende alderspen-

sionsforordning, stilles alderspensionister med handicap ringere end personer med handicap, som ikke er alderspensionister.

Økonomisk- og rådighedsbestemt tillæg

Økonomisk tillæg kan ydes, såfremt alderspensionistens økonomiske forhold er særligt vanskelige, eller der er risiko for, at alderspensionisten vil komme i alvorlig økonomisk nød.

Det forudsættes, at alderspensionisten som altovervejende udgangspunkt skal kunne betale sine udgifter af den almindelige alderspension.

Derudover er der fortsat mulighed efter denne lov til at kunne yde et rådighedsbestemt tillæg.

Rejseudgifter

Bestemmelsen indføres på baggrund af punkt 20 på forårssamlingen 2015 i Inatsisartut. Der var politisk ønske om at skabe hjemmel til, at alderspensionister én gang årligt i Grønland får mulighed for at kunne deltage i en nær pårørendes begravelse ved at alderspensionisten får betalt rejsen.

Ophold uden for eget hjem

Lovforslaget præciserer at udbetaling af alderspension sker uændret, når en alderspensionist midlertidigt opholder sig uden for eget hjem på institution mv., hvor det offentlige afholder udgifterne, og pensionisten har forsørgerforpligtelser og/eller udgifter til egen bolig. Ved længerevarende ophold uden for eget hjem på institution mv., hvor det offentlige afholder udgifterne, udbetales alderspension uændret i flyttemåned og efterfølgende måned, og herefter med 46 pct. af grundbeløbet. Samtidig ophører udbetaling af eventuelt pensionstillæg, jf. nedenfor. Alderspensionister med sådanne ophold kan fortsat modtage økonomisk eller handicap- og helbredstillæg. Retten til eventuelle børnetillæg påvirkes ikke.

Naalakkersuisut får hjemmel til at fastsætte nærmere regler om udbetaling af alderspension ved ophold uden for eget hjem, herunder om modregning i alderspension på grund af skattepligtig indkomst oparbejdet under ophold på institutioner mv., og om egenbetaling for ophold på social døgninstitution.

Bortfald af pensionstillæg til alderspensionister på institution mv.

Med lovforslagets foreslås det, at der ikke kan udbetales pensionstillæg til alderspensionister som opholder sig længevarende på institutioner mv. Således udbetales alene grundbeløb efter flyttemåned og den efterfølgende måned.

Efter en individuel vurdering kan der udbetales enten økonomisk tillæg eller handicap- og helbredstillæg, mens børnetillæg ikke påvirkes af ophold på institution.

Delvis kreditorbeskyttelse af alderspensionsbeløbet

Det foreslås, at alderspension fremadrettet ikke længere vil være fuldstændig beskyttet mod udlæg. Fremadrettet vil alderspension kun være delvist beskyttet mod udlæg, idet pensionsbeløbet ikke længere vil være beskyttet mod udlæg for gæld til offentlige myndigheder. Ændringen foretages, da det ikke virker rimeligt, at alderspensionister kan undlade at betale skyldige beløb til offentlige myndigheder for udgifter, som det offentlige er forpligtet til at afholde, så som renovationsafgifter, uden at det skal have konsekvenser for udbetalingen af alderspension. Hidtil har det ikke været muligt at gøre alderspensionen til genstand for udlæg eller andre former for retsforfølgning. Fremadrettet vil alderspension kun være kreditorbeskyttet overfor gæld til private kreditorer.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Reformen forventes at medføre merudgifter i det første år for reformens implementering. I de efterfølgende vil reformen medføre besparelser i forhold til den gældende alderspensionsordning.

Samlet set vil de forhøjede takster og højere grænser for aftrapning af pensionen betyde merudgifter, mens forøgelsen af pensionsalderen, de forventede forbedrede vilkår for egenfinansierede pensioner, herunder de forventede arbejdsmarkedspensioner etc., vil bidrage til at reducerer udgifter etc. Det er således af afgørende betydning, at der i opfølgning på reformen af alderspensionsloven fokuseres på at styrke opsparingen til pensionsalderen via egne pensionsordninger og arbejdsmarkedspensioner.

Lovforslaget sigter således på, dels at der sikres et rimeligt levegrundlag for alderspensionisterne, dels at der skabes yderligere incitament for at forblive længere på arbejdsmarkedet og for at spare mere op til pensionsalderen. Incitamenterne skal fremme en større grad af selvforsørgelse blandt alderspensionisterne, således at den offentlige forsørgerbyrde kan rummes inden for det økonomiske råderum i de kommende år.

Den forventede samlede reformindsats på ældreområdet skal således skabe en social og økonomisk bæredygtig alderspensionsordning, som også vil medvirke til at forbedre den finansielle holdbarhed.

Tabel. Samlede konsekvenser af alderspensionsreform ved ikrafttræden 1. januar 2016

	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
	-mill.kr.-								
Gældende alderspension	380,5	388,3	393,8	400,5	409,5	468,4	537,6	588,2	583,8
Ændret struktur	20,4	19,8	19,0	19,2	19,6	19,8	23,0	26,1	26,8
Forhøjelse af pensionsalder	0,0	-16,3	-31,5	-33,3	-36,7	-112,6	-125,1	-114,3	-91,7
Samlet effekt	20,4	3,5	-12,6	-14,0	-17,1	-92,8	-102,1	-88,3	-64,9
Udgifter ny alderspension	400,9	391,7	381,2	386,5	392,3	375,5	435,5	499,9	519,0

Effekterne af indførelsen af aktuel skattepligtig indtægt som beregningsgrundlag for alderspensionen vil bidrage med mellem 4-6 millioner kroner i besparelser. Denne besparelse er ikke medregnet i den ovenstående tabel.

Vigtigheden af en indsats for at forøge borgernes egen opsparing blandt andet gennem arbejdsmarkedspensioner, eksempelvis ved at gøre det obligatorisk at indbetale til en arbejdsmarkedspensionsordning, kan ses i nedenstående regneeksempel, hvor effekten af øget opsparing er beregnet.

Tabel. Skønnet positiv økonomisk effekt af de nuværende arbejdsmarkedspensioner samt en forøgelse af arbejdsmarkedspensioner mv.

	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
--- mio. kr. ---									
Samlet effekt øget opsparing	29,61	37,95	45,54	54,98	66,34	104,23	158,83	295,09	422,62

Idet det understreges, at der er tale om tentative beregninger, som derfor skal tages med forbehold, viser tabellen, at effekten af øget privat pensionsopsparing kan bidrage betydeligt til Landskassen. I beregningerne er øgede skatteindtægter på udbetalingstidspunktet medregnet.

Andre effekter

Som beskrevet ovenfor forventes øget opsparing på længere sigt at bidrage væsentligt til den offentlige økonomi, dels som følge af øgede skatteindtægter, dels ved at en større andel af alderspensionisterne vil have en større del af deres indkomst gennem egen opsparing, og alderspensionen dermed reduceres.

En forhøjelse af pensionsalderen til 67 år, som er en del af reformen, kan betyde en tilgang af førtidspensionister, idet det må forventes at nedslidte på 65/66 år vil ansøge og få førtidspension. Dette vil øge udgifterne på førtidspensionsområdet. På tilsvarende vis kan øgede skatteindtægter fra personer, som forbliver på arbejdsmarkedet, forbedre indtægtssiden. Nettoeffekten heraf kan ikke forudsiges præcist.

Alderspensionister, der i dag ikke modtager pension

Tal fra Grønlands Statistik viser, at der i 2013 var 536 personer, der var 65 år eller derover og derfor aldersmæssigt var berettiget til alderspension, som imidlertid ikke modtog alderspensionsydelse. Udgifterne til alderspension til denne gruppe er beregnet til 18,2 mio. kr. årligt. Det er i de økonomiske beregninger er forudsat, at de personer, der i dag ikke er i systemet, i fuldt omfang, vil ansøge om alderspension efter reformens indførelse. Det er imidlertid langt fra sikkert, at denne gruppe vil anmode om alderspension, ligesom der hersker usikkerhed om

selve antallet. Derfor er beregningen af merudgiften til denne gruppe behæftet med en væsentlig usikkerhed, og de samlede udgifter til alderspension kan derfor vise sig at være overvurderet betydeligt.

Finansieringsfordelingen mellem kommuner og landskasse

Der lægges ikke op til en ændring af fordelingsnøglen mellem Selvstyret og kommunerne. I dag fordeles udgifterne med 90 pct. til landskassen og 10 pct. til kommunerne.

Reguleringsindeks

Alderspensionen vil fremover blive reguleret løbende med reguleringspristallet i stedet for den nuværende regulering i 3 pct. spring på baggrund af forbrugerpristallet. Ændringen betyder, at alderspensionen vil blive mindre påvirket af ændringer på skatte- og afgiftsområdet.

Bortfald af betalingen for hjemmehjælp

Tal fra Grønlands statistik viser, at kommunernes samlede indtægter fra betaling for hjemmehjælp ligger på ca. 175.000 kr. (2012). Det vurderes derfor, at bortfaldet af betalingen for hjemmehjælp ikke vil have væsentlige økonomiske konsekvenser.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes at have positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, idet det, i takt med at det bliver mere attraktivt at forblive på arbejdsmarkedet, må forventes, at erhvervslivet får lettere ved at fastholde og rekruttere kvalificeret arbejdskraft blandt borgere, der er berettiget til alderspension.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget skønnes ikke at have miljø- og naturmæssige konsekvenser.

6. Konsekvenser for borgerne

Lovforslaget forventes at medvirke til at skabe et bedre incitament for erhvervsaktive til at spare op til alderdommen, så de dermed kan sikre en privat pension. En pension, der sammen med den offentlige grundpension, står i rimeligt forhold til den indkomst, de har oppebåret, mens de var erhvervsaktive. Samtidig giver lovforslaget øgede incitamenter til at alderspensionisterne forbliver længere på arbejdsmarkedet, for de alderspensionister som selv kan og gerne vil.

Reformen vil overvejende have positive økonomiske konsekvenser for alderspensionisterne. Ud af 3.723 alderspensionister (kun de alderspensionister som har modtaget alderspension i hele 2013) vil forventeligt kun 83 alderspensionister opnå en lidt ringere økonomisk situation.

Enlige alderspensionister

Enlige alderspensionister uden indtægter ud over alderspensionen vil ikke påvirkes af lovforslaget. I stedet for at modtage et grundbeløb på kr. 129.800 (2013-tal) vil alderspensionisten

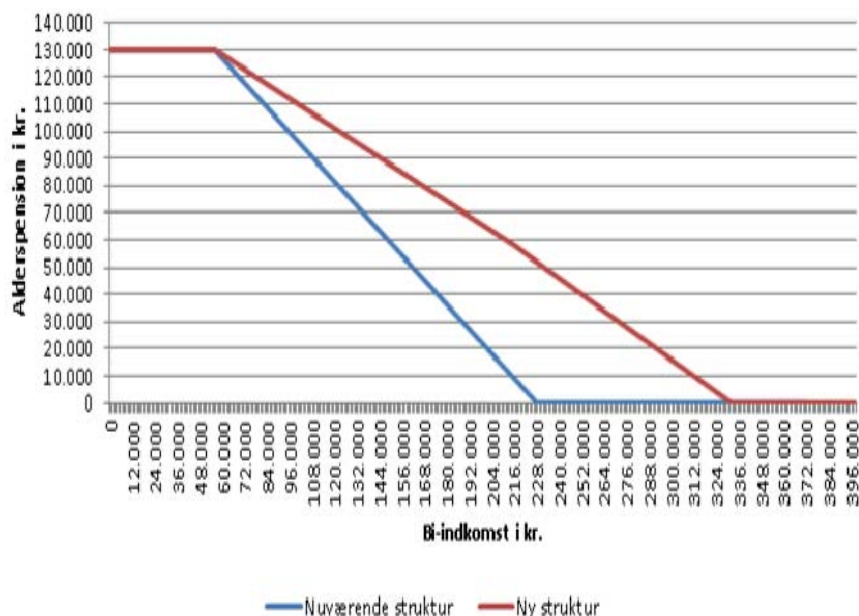
modtage en grundpension på 58.000 kr. og en tillægspension på 72.000 kr., altså samlet set det samme beløb som tidligere.

Enlig alderspensionist	Eksisterende alderspensionsordning	Nyt forslag til alderspensionsordning
Max grundpension	Nej	58.000 kr
Max pensionstillæg	Nej	72.000 kr
Max pension I alt	130.000 kr.	130.000 kr.
Aftrapning ved egen biindtægt	Hele pensionen 56.000 kr. – 228.000 kr.	Grundpension 216.000 kr. – 332.000 kr. Pensionstillæg 56.000 kr. – 216.000 kr.
Hjemmehjælp egenbetaling	Ja	Nej
Pensionsalder	65 år.	66 år i 2017 67 år i 2021

Reformen betyder, at udbyttet af egen pensionsopsparring og eventuel arbejdsindkomst forøges. Dette skyldes, at aftrapningsprocenten falder til 45 pct. for tillægspensionen og 50 pct. for grundpensionen fra en aftrapningsprocent på over 70 pct. i den hidtidige ordning.

En enlig alderspensionist uden bi-indkomst vil ikke blive påvirket af ændringen. Det fladere aftrapningsforløb betyder, at alderspensionen først bortfalder ved en bi-indkomst på 332.000 kr. (2013 satser). Det ændrede aftrapningsforløb medfører, at alderspensionisten får et højere afkast af øget erhvervsdeltagelse og egen pensionsopsparring.

Figur. Nuværende alderspensionsordning sammenholdt med ny alderspensionsordning.

Som det fremgår af figuren vil enlige med en bi-indkomst blive stillet bedre. Lovforslaget medfører, at enlige vil få både et større incitament til at spare op til alderdommen samt til at forblive længere på arbejdsmarkedet.

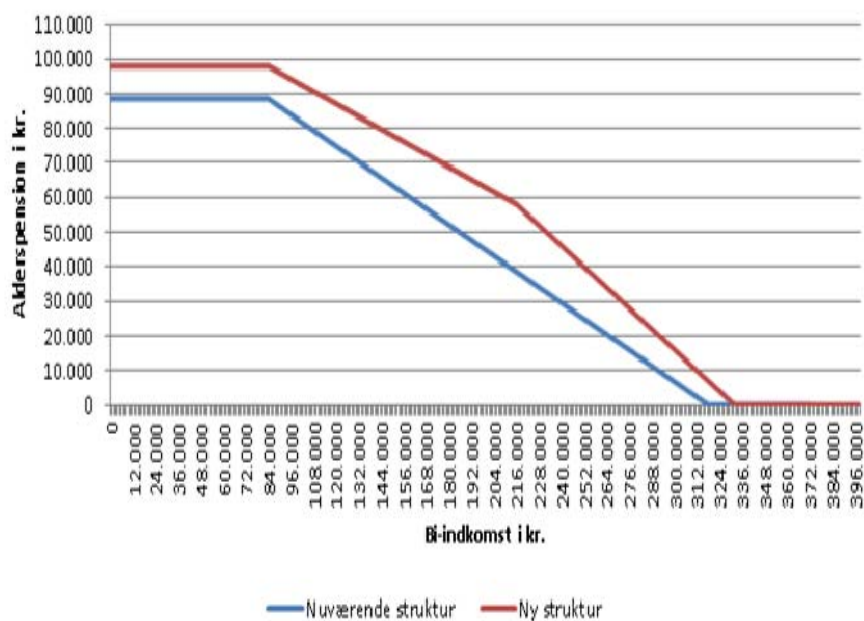
Alderspensionister i parforhold

Alderspensionister, der lever i et parforhold med en alderspensionist, og som ingen bi-indkomst har udover alderspensionen, vil få en mindre stigning i ydelsen. Grundpensionen påvirkes udelukkende af egen indkomst og er dermed uafhængig af partnerens indkomst.

Alderspensionist samlevende med alderspensionist	Eksisterende alderspensionsordning	Nyt forslag til alderspensionsordning
Max grundpension	Nej	58.000 kr
Max pensionstillæg	Nej	40.000 kr
Max pension i alt	90.000 kr	98.000 kr.
Aftrapning ved egen biindtægt	Hele pensionen 84.000 – 318.000 kr.	Grundpension 216.000 kr. – 332.000 kr. Pensionstillæg 83.000 kr. – 216.000 kr.
Hjemmehjælp egenbetaling	Ja	Nej
Pensionsalder	65 år.	66 år i 2017 67 år i 2021

Alderspensionister i parforhold, vil på samme måde som enlige alderspensionister få et større udbytte af egen pensionsopsparring og eventuel arbejdsindkomst, da aftrapningsprocenten falder til 30 pct. for pensionstillægget mod op til 53 pct. tidligere.

Figur. Et alderspensionistpar efter nuværende alderspensionsordning og den ny.

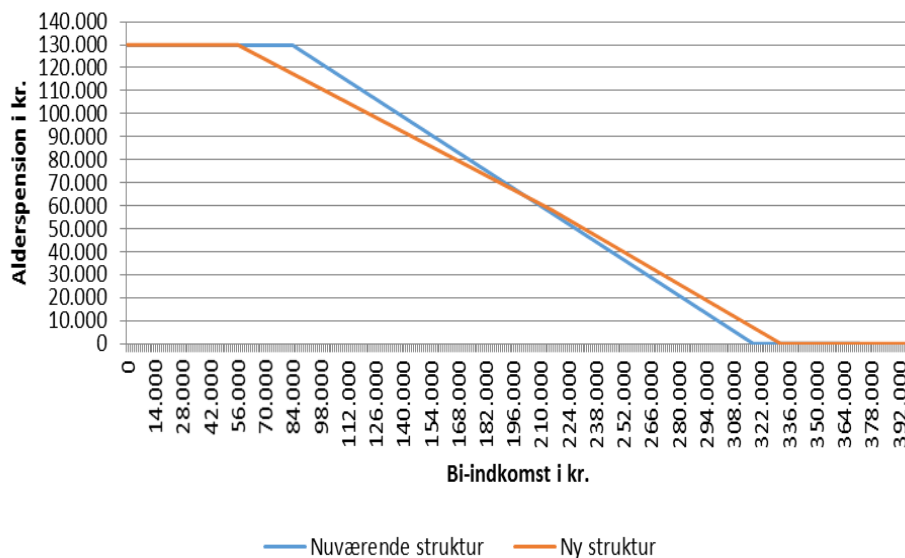

Konsekvenserne for alderspensionister samlevende med en førtidspensionist vil stort set være identiske med et samlevende alderspensionistpar.

Øvrige grupper, herunder alderspensionister i parforhold med en person, der ikke er berettiget til nogen form for pension

De øvrige grupper, herunder alderspensionister i parforhold, vil stort set blive stillet tilsvarende de nugældende regler. Det skyldes, at alderspensionisterne vil være berettiget til et pensionstillæg svarende til pensionstillægget for enlige, såfremt pensionistens og partnerens indkomst er under 200.000 kr. De øvrige grupper vil således i højere grad blive sidestillet med alle andre alderspensionister.

Figur. Øvrige grupper

Dog bortfalder reglen om, at samlevende uden egen indkomst uanset samlevers indkomst har ret til 50 pct. af højeste pensionssats for enlige. Herved vil en del lide et mindre indkomstab, men det vil primært gælde alderspensionister med høje biindtægter og hermed altså ikke de økonomisk svagest stillede. Samtidig vil de blive ligestillet med andre alderspensionister.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget ventes ikke at have andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer mv.

Forslaget har fra den 20. maj til 24. juni 2015 været i høring hos følgende:

KANUNUPE, NIISIP, NUSUKA, KANUKOKA, SIK, Grønlands Erhverv, AK, IMAK, PIP, ASG, PPK, KNAPK, BDO, Grønlands Råd for Menneskerettigheder, Dansk Institut for Menneskerettigheder, Ældreforeningen, Det Sociale Ankenævn, MIO, Inooqat, samtlige departementer i Grønlands Selvstyre, og hver af de fire kommuner.

Følgende har afgivet høringsvar:

Inooqat, SIK, Grønlands Erhverv, Institut for Menneskerettigheder, MIO, Det Sociale Ankenævn, BDO, Grønlands Råd for Menneskerettigheder, IMAK, NIISIP, ASG, PPK, KANUKOKA, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet, Qaasuitsup Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Qeqqata Kommunia,

Følgende havde ingen bemærkninger:

Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet, Institut for Menneskerettigheder, Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug,

Nedenfor følger en gennemgang af det væsentligste indhold i de høringssvar, som er indgivet til Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender. Der er tale om en redigeret gengivelse af de modtagne høringssvar, hvortil departementets kommentarer til høringssvaret er skrevet i kursiv.

Generelle bemærkninger:

I de modtagne høringssvar er der to forhold, som går igen. Disse vil for nemhedens skyld blive behandlet indledningsvist.

Ændring af pensionsalder:

Af flere høringssvar fremgår det, at forhøjelsen af pensionsalderen fra 65 år til 66 år i 2017 er for tidligt. Derudover anføres det flere steder, at det vil være forbundet med væsentlige udfordringer for kommunerne at nå at gennemgå samtlige pensionssager, såfremt lovforslaget skal træde i kraft inden 1. januar 2016.

Pensionsalderen foreslås hævet for at imødegå de udgifter til alderspension, der ellers vil opstå som en naturlig følge af det stigende antal personer, der vil være berettiget til alderspension, når de fylder 65 år. Af samme grund er ikrafttrædelsen fastsat til den 1. januar 2016.

Rådighedsbestemte tillæg bevares:

Det var i det oprindelige forslag tiltænkt, at de rådighedsbestemte tillæg skulle udgå. Men af flere høringssvar fremgår det, at det vil give anledning til væsentlige mere sagsbehandling, såfremt de rådighedsbestemte tillæg udgår. Såfremt de rådighedsbestemte tillæg udgår, vil det kunne medføre, at sagsbehandlerne gentagne gange månedligt skal sagsbehandle en ansøgning om tillæg. Med de rådighedsbestemte tillæg er sagsbehandlingsbyrden meget mindre, da de rådighedsbestemte tillæg er en løbende ydelse, som ydes til alderspensionisten.

Bemærkningerne er taget til efterretning. Lovforslaget er tilrettet således, at der stadig vil være mulighed for at kunne yde rådighedsbestemte tillæg.

Følgende har bemærkninger til lovforslaget:

Inooqat

Inooqat anfører, at §§ 16, stk. 3 og 17, stk. 5 bør udgå, idet handicappedes ret til tillæg skal gøres uafhængig af om vedkommende overgår til pension eller ej.

Bemærkningen tages til efterretning, men uden tilpasning af lovforslaget, idet et sådant hensyn bør tages i handicaplovgivningen.

BDO

BDO forespørger, om en dansker kan flytte til Grønland og bevare folkepensionen fra Danmark samtidig med, at pågældende kan modtage alderspension fra Grønland.

Udbetaling af folkepension fra Danmark reguleres efter de danske regler. De generelle kriterier for at kunne modtage grønlandsk alderspension fremgår af lovens kapitel 1 og 2.

BDO foreslår at begrebet aktuel indkomst erstattes af aktuel skattepligtig indkomst uden ligningsmæssige fradrag.

Bemærkningen tages til efterretning, og lovforslaget er tilpasset i overensstemmelse hermed.

BDO foreslår at konkretisere kommunens kontrolforpligtelse i en vejledning.

Bemærkningen tages til efterretning, og vil blive nærmere konkretiseret i en vejledning udarbejdet af departementet.

BDO forespørger, om det har været overvejet at indføre opsat pension, som fx findes i Danmark.

Opsat pension har været overvejet i det lovforberedende arbejde, men er ikke medtaget i det endelige lovforslag grundet ønsket om en enkel og letforståelig pensionslovgivning.

SIK

SIK anfører, at pensionstillægget bør hæves til kr. 100.000, og at tillægget for par hæves til 68.000 kr.

Bemærkningen tages ikke til efterretning. Henset til reformens økonomiske bæredygtighed vil det ikke være muligt inden for den økonomiske ramme at forhøje beløbene til det foreslåede beløbsniveau.

SIK anfører, at udbetalinger fra pensionsselskabet SISA ikke skal beskattes som almindelige indtægter.

Bemærkningen tages ikke til efterretning. Det er kun alderspension og pension efter Nordisk Konvention, som ikke vil indgå i beregningen af den skattepligtige indtægt.

SIK anfører, at der bør indføres regler for udskudt pensionsalder.

Udskudt pension har været overvejet i det lovforberedende arbejde, men er ikke medtaget i det endelige lovforslag grundet ønsket om en enkel og letforståelig pensionslovgivning.

SIK anfører om lovforslagets § 25, at muligheden for at foretage udlæg i pensionsbeløbet vil kunne gå ud over pensionister, som ikke har anden indtægt end pensionsbeløbet. SIK anfører slutteligt, at pensionsbeløb og tillæg er beskyttet efter retsplejelovens § 608.

Med forslaget lægges der op til, at der kan foretages udlæg for gæld til det offentlige. Det fremgår af lovbemærkningerne, at en beslutning om at indlede udlæg eller tvangsfuldbyrdelse skal ske under iagttagelse af bl.a. bestemmelser om transgbeneficiet i retsplejelov for Grønland. Det beror i hvert enkelt tilfælde på en vurdering af, hvor meget alderspensionisten kan undvære af den løbende pensionsudbetaling.

SIK anfører, at en forbedring af ældres vilkår forudsætter en ændring af boligsikringsloven, hvor der i boligsikringsloven efter SIK's opfattelse skal være mulighed for at yde boligsikring til varmemeforbruget.

Bemærkningen tages ikke til efterretning. Der er efter boligsikringslovgivning alene mulighed for at yde boligsikring til huslejen, men ikke til forbrug. En ændring af retstilstanden for modtagelse af boligsikring vil skulle ske i boligsikringsloven.

Slutteligt anfører SIK, at fradragsbeløbet på henholdsvis kr. 56.000 og 83.000 for enlige pensionister og pensionister i parforhold, bør forhøjes. Dette bør ske, da pensionsudbetalinger fra SISA indgår i beløbene på henholdsvis 56.000 og 83.000 kr.

Bemærkningen tages ikke til efterretning. Fradragsbeløbet er en fortsættelse af gældende lovgivning, og der er ikke tilsigtet en ændring af retstilstanden.

Grønlands Erhverv

Grønlands Erhverv anfører, at GE ikke er i stand til at gennemskue de økonomiske konsekvensberegninger. GE anbefaler, at disse dokumenteres yderligere inden lovforslaget fremlægges.

De økonomiske beregninger fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, hvor der i de almindelige bemærkninger er anført, hvorledes udgifterne vil fordele sig fra lovens ikrafttræden og fremefter.

MIO

MIO forespørger om der findes særlige retningslinjer om økonomisk støtte til personer under 18 år, som selv får børn.

Økonomisk støtte kan ydes efter forskellige sociale regelsæt. Det vil blandt andet være muligt at yde økonomisk hjælp efter gældende lovgivning om børnetilskud og underholdsbidrag, såfremt lovens betingelser er opfyldt.

MIO foreslår, at de almindelige bemærkninger til lovforslag ændres, så der fremadrettet i de almindelige bemærkninger findes et afsnit om ”Konsekvenser for børn og unge”.

Udformningen af lovforslag følger de lovtekniske retningslinjer for Grønlands Selvstyre, hvori der fastsættes bestemte krav til lovforslagets udformning.

PPK

PPK anfører indledningsvist, at ikrafttrædelse pr. 1. januar 2016 er en meget kort tidsfrist til at gennemgå alle sager og genberegne samtlige pensioner i landet, mv.

Der henvises til de indledende bemærkninger.

PPK forespørger til hvilke kriterier, der vil være afgørende for, om en alderspensionist opfylder betingelserne for at kunne gå tidligere på pension efter lovforslagets § 1.

Betingelserne for at kunne blive anset som nedslidt efter 35 års arbejde vil blive uddybet nærmere i vejledningen, som udarbejdes af departementet. Naalakkersuisut bemyndiges i § 1, stk. 4 til at fastsætte nærmere regler om udskudt forhøjelse af pensionsalderen.

PPK ønsker en nærmere definition af begrebet aktuel indkomst.

Bemærkningen tages til efterretning, og begrebet aktuel indkomst er blevet nærmere præciseret i lovtækst og lovbemærkninger i overensstemmelse hermed.

PPK forespørger til muligheden for at modtage alderspension for mennesker, som har thailandsk eller filippinsk baggrund.

De grundlæggende betingelser for at modtage alderspension fremgår af lovforslagets § 2. I § 2 anføres det, at der kan ydes alderspension til personer, som enten har dansk indfødsret, omfattet af Nordisk Konvention om Social Sikring eller som har haft fast bopæl i Grønland mindst 3 år forud for ansøgningen om alderspension.

Derudover gør PPK sig en række tanker om pensionsbeløbenes størrelse og muligheden for at få det økonomisk til at hænge sammen. Dog uden at disse overvejelser relaterer sig til lovtæksten, hvorfor disse overvejelser udelades af høringsvarsnotat.

ASG

ASG ønsker flere aftrapningstrin, hvor den procentvise nedsættelse af pensionsbeløbet er mindre end det foreslåede.

Bemærkningen tages ikke til efterretning. Det er ønsket med lovforslaget at forenkle og forsimple hidtil gældende lovgivning.

Om lovforslagets § 24, stk. 2-3 anfører ASG, at det ikke ses af lovforslaget hvordan tilsynsmyndigheden har mulighed for at kontrollere om pensionisten er forsvundet eller dukket op igen, ligesom det anføres, at det fremstår usikkert om en eventuel samlever har pligt til at anmeldte at en samlever er savnet, og om der kan opstå et tilbagesøgningskrav, hvis kommunen ikke selv har registreret at pensionisten er forsvundet.

Det følger af lovforslagets § 24, at udbetalingen af alderspension indstilles, såfremt pensionisten er meldt savnet. Kommunalforvaltningerne har en løbende forpligtelse til at undersøge, om de borgere, som modtager sociale ydelser, også er berettiget til at modtage disse. Tilbagebetalingskrav finder anvendelse, såfremt borgeren har modtaget mere i alderspension, end vedkommende er berettiget til. Denne bestemmelse omhandler, at socialforvaltningen kan stoppe udbetalingen af alderspension.

Slutteligt anfører ASG, at to måneders fristen i § 24, stk. 4, bør udvides til 3 måneder frem for de nuværende 2 måneder.

Bemærkningen tages ikke til efterretning, da der ikke er tilsigtet en ændring af gældende retstilstand.

NIISIP

NIISIP anbefaler en konkretisering af, hvornår en alderspensionist økonomiske forhold er særligt vanskelig, og hvornår alderspensionisten kan være i risiko for at komme i alvorlig nød.

Der vil blive fastsat nærmere regler om udbetaling af økonomiske tillæg i den efterfølgende bekendtgørelse efter lovforslagets § 17, stk. 7, samt efterfølgende blive udarbejdet en vejledning til kommunerne.

Grønlands Råd for Menneskerettigheder

Grønlands Råd for Menneskerettigheder anfører indledningsvist, at ændring af pensionsalderen til 66 år i 2017 er for tidligt. Det anbefales at dette sker tidligst i 2020.

Der henvises til de indledende bemærkninger om ændring af pensionsalderen.

Grønlands Råd for Menneskerettigheder anfører, at der bør tages hensyn til, at pensionister i ejerboliger ikke kan modtage boligsikring.

Boligsikring ydes efter boligsikringslovgivningen. Det fremgår af nugældende forordningens § 1, at boligsikring ydes til lejeboliger omfattet af Landstingsforordningen om leje af boliger. Det er ikke muligt i alderspensionslovgivningen at definere gruppen af modtagere af boligsikring.

IMAK

IMAK anfører, at ændring af pensionsalderen må betyde, at tjenestemandsløvgivningen bestemmelser om afsked med udgangen af måneden, hvor den ansatte fylder 65 år, må ændres før end alderspensionslovforslaget kan vedtages.

Intentionen med lovforslaget vedrører konkret kun revidering af alderspension. Der er pt ikke påtænkt ændringer af tjenestemandsløven. Høringssvaret vil kunne indgå som et relevant hensyn i det videre efterarbejde med alderspensionsreformen.

IMAK anfører, at der i bemærkningerne til § 1, stk. 3, skal stå 2025 i stedet for 2015.

Bemærkningen tages til efterretning, og lovbemærkningerne tilrettes i overensstemmelse hermed.

IMAK anfører, at der står ”skattepligtig indtægt” i bemærkningerne til § 9, stk. 2. IMAK anfører, at der må være tale om en fejl.

Bemærkningen tages til efterretning, og lovbemærkningerne tilrettes i overensstemmelse hermed.

IMAK anfører, at begrebet aktuel indkomst bør præciseres.

Bemærkningerne tages til efterretning, og definitionen af aktuel indkomst er tilrettet i overensstemmelse hermed.

Det Sociale Ankenævn

Det Sociale Ankenævn anbefaler, at loven først træder i kraft på et senere tidspunkt end 1. januar 2016.

Der henvises til de indledende bemærkninger om ikrafttrædelsestidspunktet.

Det Sociale Ankenævn anfører, at bortfald af de rådighedsbestemte tillæg vil medføre yderligere arbejdsopgaver hos Ankenævnet grundet forventeligt flere klager fra borgerne. Bortfald af de rådighedsbestemte tillæg vil med al sandsynlighed medføre flere økonomiske trængte pensionister. Hvis de rådighedsbestemte tillæg bortfalder, vil pensionisterne risikere ikke at få en ensartet behandling, og vil risikere at få varierende rådighedsbeløb. Samtidig vil det medføre yderligere sagsbehandling hos de kommunale sagsbehandlere, idet pensionisten gentagne gange skal søge om tillæg. Det Sociale Ankenævn vurderer, at det vil medføre forlænget sagsbehandlingstid hos de kommunale forvaltninger, når sagsbehandlerne ikke længere har mulighed for at tildele et rådighedsbestemt tillæg.

Der henvises til de indledende bemærkninger om rådighedsbestemte tillæg.

Det Sociale Ankenævn anfører, at der er behov for en yderligere specifikation af, hvilken gæld til det offentlige, som der kan foretages udlæg for i alderspensionen.

Bemærkningen tages til efterretning, og vil indgå som et hensyn når den tilhørende vejledning bliver udarbejdet.

Om § 9, stk. 2, anfører Det Sociale Ankenævn, at der i bemærkningerne står skattepligtig, men at der må være tale om en fejl.

Bemærkningen tages til efterretning, og lovbemærkningerne er tilpasset i overensstemmelse hermed.

Om § 18 anfører Det Sociale Ankenævn, at det bør specificeres hvornår hjemmehjælp efter alderspensionslovgivningen ydes, og hvornår der ydes hjemmehjælp efter offentlig hjælp forordningen.

Bemærkningen tages ikke til efterretning. Det fremgår af lovforslagets § 18, at der skal visiteres til vederlagsfri hjemmehjælp, hvis det er en forudsætning for at alderspensionisten kan blive i eget hjem.

KANUKOKA

KANUKOKA anfører, at beskrivelsen af de særligt nedslidte bør præciseres.

Målgruppen for de særligt nedslidte vil blive uddybet og beskrevet i bekendtgørelsen udstedt i medfør af § 1, stk. 4, og yderligere beskrevet i vejledningen, som vil blive udfærdiget af departementet.

KANUKOKA er enig i at alderspension skal reguleres ved væsentlige ændringer i de økonomiske forhold, men ønsker dette nærmere præciseret.

Bemærkningen tages til efterretning, og lovbemærkningerne er tilpasset herefter.

Om handicap- og helbredstillægget anfører KANUKOKA, at kommunerne vil skulle kompenseres af Selvstyret, når personer med handicap stilles ens i rettigheder uanset om personen er alderspensionist eller ej. For så vidt angår helbredstillæg anfører KANUKOKA, at der bør laves klare retningslinjer for, hvornår en alderspensionist i tilfælde af sygdom og allergi kan modtage tillæg. Om økonomisk tillæg anbefaler KANUKOKA, at der laves klare retningslinjer for anvendelse heraf.

Med lovforslagets § 16, stk. 3, gives der hjemmel til i bekendtgørelsesform at udstede nærmere regler for anvendelsesområdet for handicap- og helbredstillægget. Den nærmere afgrænsning af anvendelsesområdet vil indgå som en del af den fremadrettede proces med udarbejdelse af bekendtgørelse og vejledning.

Kommuneqarfik Sermersooq

Generelt ønsker Kommunefik Sermersooq, hvis lovforslaget vedtages, at der afholdes kurser i den nye lovgivning, samt at lovforslaget uddybes i en grundig og forståelig vejledning.

Kommuneqarfik Sermersooq foreslår, at de rådighedsbestemte tillæg bevares, da de rådighedsbestemte tillæg efter kommunens opfattelse er med til at sikre de svageste pensionister.

Der henvises til de indledende bemærkninger om rådighedsbestemte tillæg.

Om lovforslagets § 1, stk. 2-3 om de særligt nedslidte personer anfører Kommunefik Sermersooq, at der ud over en bekendtgørelse også udfærdiges en grundig og læsevenlig vejledning.

Bemærkningerne tages til efterretning, og vil fremgå af departementets vejledning.

Om bemærkningerne til § 1, stk. 2 og 3 anfører kommunen, at 2015 bør erstattes af 2025.

Bemærkningerne tages til efterretning, og lovbemærkningerne er tilrettet i overensstemmelse hermed.

Kommunen foreslår, at der i lovbemærkningerne til §§ 2 og 19 ændres formulering, således der står Naalakkersuisut frem for Departementet for Familie, da departementet hyppigt undergår navneforandring.

Bemærkningerne tages til efterretning, og Naalakkersuisut anføres i lovbemærkningerne.

Om ændring af pensionen ved væsentlige ændringer i indkomsten anbefaler kommunen, at dette uddybes i læsevenlig vejledning.

Bemærkningen tages til efterretning, og vil blive præciseret i vejledningen udarbejdet af departementet.

Om § 13, stk. 1 foreslår kommunen, at betingelserne om bolig og forsørgerforpligtelse uddybes i bekendtgørelse og vejledning.

Bemærkningerne vil indgå som et hensyn i den videre proces, og vil blive beskrevet i bekendtgørelsen udstedt i medfør af § 13, stk. 5, og indarbejdet i vejledningen, som vil blive udarbejdet af departementet.

Om § 15, nr. 1 foreslår kommunen, at der ikke skal ske bortfald af børnetillæg, når barnet er anbragt uden for hjemmet.

Bemærkningen tages ikke til efterretning, da der med lovforslaget ikke er lagt op til en ændring retstilstanden for så vidt angår bortfald af børnetillæg.

Kommuneqarfik Sermersooq foreslår at gøre udbetalingen af alderspension bagudbetalt. Dette skyldes ønsket om at undgå sager om tilbagebetaling, som medfører gener for både borger og socialforvaltning.

Der er med lovforslaget ikke lagt op til at foretage ændringer af udbetalingstidspunktet. Derfor fastholdes den nuværende retstilstand, hvor udbetalingen er forudbetalt.

Om § 31, stk. 2 foreslår Kommuneqarfik Sermersooq, at det af lovtæksten fremgår, at bekendtgørelse nr. 14 af 27. juni 2007 bortfalder samtidig med landstingsforordningen.

Bemærkningen tages til efterretning, og lovtæksten er tilrettet i overensstemmelse hermed.

Qeqqata Kommunua

Qeqqata Kommunua ønsker en præcisering af lovforslagets § 1. Kommunen anfører, at som det ser ud nu, så kan alle der er nedslidt søge om pension, når de er fyldt 65 år indtil 2017.

Med den nuværende formulering er det en forudsætning, at vedkommende er nedslidt efter 35 års hårdt fysisk eller psykisk arbejde. Det bemærkes, at der med stk. 4 er mulighed for at fastsætte nærmere regler herom, ligesom anvendelsesområdet vil blive beskrevet yderligere i vejledningen udarbejdet af departementet.

Qeqqata Kommunia anfører om lovforslagets § 12, at denne bestemmelse vil medføre flere henvendelser fra alderspensionister grundet årlig regulering og ved økonomiske og personlige ændringer hos alderspensionister.

Ifølge gældende landstingsforordnings § 10, stk. 1 skal alderspensionsudbetalingen reguleres hver 1. januar, og ved væsentlige og varige ændringer i pensionistens økonomiske forhold efter § 10, stk. 2.

Slutteligt anfører kommunen, at ældreområdets medarbejdere vil have behov for at komme på kursus, når loven træder i kraft.

Qaasuitsup Kommunia

Generelle kommentarer

Qaasuitsup Kommunia har afgivet et omfangsrigt høringssvar. I høringssvaret er der generelle kommentarer til lovforslaget, ligesom der er bemærkninger til de enkelte bestemmelser. Derudover gives der kommentarer til den funktionelle anvendelse af lovforslaget i praksis, og om muligheden for at gøre lovforslaget simpelt og funktionelt. Lovforslaget er forsøgt tilrettet herefter.

Qaasuitsup Kommunia anfører indledningsvist, at kommunen er af den overbevisning, at lovforslaget først skal træde i kraft 6-12 måneder efter vedtagelse. Ifølge kommunen skyldes dette ikke mindst, at kommunen ser en række problemer i, at der først skal udfærdiges en måde at beregne aktuel indkomst, og at dette skal gøres funktionelt ude i kommunerne, før hver enkelt pension kan beregnes.

Qaasuitsup Kommunia ser yderligere et problem i, at der skal udarbejdes bekendtgørelser, vejledninger, afholdes kurser mv., og at dette er vanskeligt foreneligt med den korte tidsfrist mellem den planlagte ikrafttrædelsesdato og vedtagelsesdato.

Derfor anfører Qaasuitsup Kommunia, at lovforslagets succes afhænger af en række faktorer. Kommunen har svært ved at vurdere, om det vil være muligt at implementere og operationalisere lovforslaget og få til at fungere i praksis.

Specifikke kommentarer

Om lovforslagets § 1, stk. 2-3 anfører Qaasuitsup Kommunia, at hvis ikke processen med de særligt nedslidt bliver standardiseret og formaliseret, vil det medføre store udfordringer i kommunerne. Særligt med hensyn til vurdering af, om kravet om de 35 år er opfyldt, vil det kræve ressourcer og omkostninger med at finde dokumentation mv., ligesom der kan opstå fejl i det anlagte skøn mv.

Ønsket med reformen er at forenkle og forsimple gældende pensionslovgivning. Bemærkningen tages til efterretning, og departementet vil derfor beskrive anvendelsen af lovforslaget i vejledningen, som vil blive udarbejdet af departementet.

Om begrebet aktuel indkomst anfører Qaasuitsup Kommunua, at opgørelsen af aktuel indkomst og anvendelsen heraf skal fastlægges i et samarbejde mellem kommunerne, skattestyrelsen og relevante departementer. For at kunne anvende begrebet anfører kommunen, at begrebet skal være nemt at anvende og opgøre.

Bemærkningerne tages til efterretning, og opgørelse og anvendelse vil blive fastlagt i et samarbejde mellem relevante myndigheder.

Om beløbssatserne i §§ 9 og 10 anfører kommunen, at disse bør reguleres inden lovforslagets vedtagelse.

Bemærkningerne tages til efterretning, og vil blive reguleret inden lovens vedtagelse.

Om § 12 anfører kommunen, at det vil kunne medføre yderligere sagsbehandlingsopgaver hos kommunen, når der kun er krav om, at pension skal reguleres ved væsentlige ændringer. For at kunne få dette til at virke i praksis anfører kommunen, at opgørelsen af aktuel indkomst skal gøres funktionelt og gøres automatiseret. Såfremt processen ikke gøres automatiseret forudser kommunen, at det vil besværliggøre administrationen til utilfredshed for både borger og forvaltning.

Bemærkningerne tages til efterretning, og opgørelse og anvendelse vil blive fastlagt i det videre forløb.

Om lovforslagets § 13, stk. 5 anfører kommunen, at det ikke vil være muligt at modregne eller opkræve egenbetaling før end der er fastsat nærmere regler i bekendtgørelsesform. Kommunen foreslår derfor ikrafttrædelse udsat, så der kan fastsættes regler om brugerbetaling.

Bemærkningen tages ikke til efterretning. Med lovforslagets formulering vil det i bekendtgørelse være muligt at fastsætte regler for egenbetaling for ophold på social døgninstitution.

Om lovforslagets § 16 anfører kommunen, at bestemmelsen bør præciseres, da den fremstår mindre udtømmende end hidtil gældende lovgivning. Kommunen foreslår at anvendelsesområdet præciseres. Ikrafttrædelse af lovforslaget bør udsættes.

Anvendelsesområdet vil blive nærmere beskrevet i bekendtgørelsen, som udstedes i medfør af § 16, stk. 3, og i vejledningen, som vil blive udarbejdet af departementet. For så vidt angår ikrafttrædelsestidspunktet henvises til de indledende bemærkninger.

Om § 17 anfører kommunen, at bestemmelsen bør præciseres, da den ellers kan være vanskelig at håndtere. Herunder ønskes der en præcisering af anvendelsesområdet. Kommunen forespørger derudover til, om bestemmelsen kan anvendes som et rådighedsbestemt tillæg, og ikrafttrædelse af lovforslaget bør udsættes.

Anvendelsesområdet for økonomisk tillæg vil blive beskrevet nærmere i bekendtgørelsen, som udstedes i medfør af § 17, stk. 7, og i vejledningen, som vil blive udarbejdet af departementet. Der er med lovforslaget lagt op til, at ikrafttrædelsesdatoen vil være 1. januar 2016. Om de rådighedsbestemte tillæg henvises til de indledende bemærkninger.

Om vederlagsfri hjemmehjælp anfører kommunen, at lovforslaget ikke nævner, om det er nødvendigt med ændring af offentlig hjælp forordningen. Om de kommunale udgifter anfører kommunen, at gratis hjemmehjælp vil kunne få flere til at ansøge om hjemmehjælp, da pensionister måske kan være tilbageholdende med at ansøge, hvis der er egenbetaling.

Vederlagsfri hjemmehjælp ydes efter Inatsisartutloven, når kommunen vurderer, at dette er nødvendigt for at alderspensionisten kan forblive i eget hjem. Dvs. at det er kommunen, som forestår selve visiteringen af hjemmehjælp.

Om den kommunale kontrol i § 21 anfører kommunen, at der er behov for præcisering heraf, og at det vil være nødvendigt at automatisere kontrolprocessen.

Bemærkningerne tages til efterretning. Det vil i departementets vejledning blive nærmere anført om kontrolfunktionen.

Om lovforslagets §§ 9 og 10 forespørger kommunen, om der er tale om en præcisering fsva. Nordiske Konvention eller om der er tilsigtet en retstilstandsændring. Derudover anføres det, at der mangles informationer om Naalakkersuisuts sagsgange mht. henvendelser fra personer omfattet af Nordisk Konvention, og om adgang til oplysninger om udbetaling af pension efter Nordisk Konvention.

Bestemmelsen er en præcisering af, at pension efter Nordisk Konvention ikke vil nedsætte pensionsbeløbet. Om indgivelse af ansøgning om pension efter Nordisk Konvention anføres det i § 19, stk. 3, at ansøgninger indgives til Naalakkersuisut.

Om lovforslagets § 13 anfører kommunen, at det vil være fordelagtigt at førtidspensionsloven og alderspensionslovgivningen indeholder de samme formuleringer, så der ikke gælder forskellige rettigheder.

Bemærkningen tages til efterretning, og formulering af bestemmelser om pensionsudbetaling på institution mv. vil blive søgt ensrettet under den politiske behandling af forslag til ny Inatsisartutlov om førtidspension henholdsvis alderspension.

Om § 15, nr. 3 anfører kommunen, at der er uoverensstemmelser mellem forslag til ny førtidspensionslov og alderspensionslovgivningen.

Bemærkningen tages til efterretning. Lovteksten i nærværende forslag er præciseret, og det vil indgå som en del af den fremadrettede proces at ensrette ordlyden i førtidspensionsloven med den valgte formulering i alderspensionslovgivningen.

Om bemærkningerne til § 29, stk. 2 anfører kommunen, at kommunerne generelt ikke er i besiddelse af oplysninger om borgernes uddannelse.

Bemærkningen tages til efterretning, og lovbemærkningerne er tilrettet i overensstemmelse hermed. Ordet uddannelse er udgået af lovbemærkningerne.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Pensionsalderen og en fremtidig regulering af pensionsalderen fastsættes i denne bestemmelse. Således at den gældende pensionsalder fastsættes i stk. 1, og at den efterfølgende regulering af pensionsalderen fastsættes i stk. 2-3.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastsætter pensionsalderen til 65 år.

Til stk. 2 og 3

Bestemmelsen fastslår, at pensionsalderen forhøjes til 66 år i 2017 henholdsvis 67 år i 2021. Efter bestemmelsen kan kommunalbestyrelsen efter ansøgning afgøre, at pensionsalderen for en person, som er nedslidt efter 35 års hårdt fysisk eller psykisk arbejde, først forhøjes til 66 år fra den 1. januar 2021 henholdsvis 67 år fra den 1. januar 2025.

Bestemmelsen finder anvendelse på personer, som på ansøgningstidspunkt endnu ikke er fyldt 66 år henholdsvis 67 år.

En udskydelse af tidspunktet for overgang til forhøjet pensionsalder forudsætter, at ansøgeren har været beskæftiget i mindst 35 år uden lediggang i længere perioder vurderet efter karakteren af den pågældendes beskæftigelse, og at ansøgeren som følge heraf er nedslidt fysisk eller psykisk.

Ved fysisk nedslidt forstås en nedslidning af kroppens funktion gennem ensformige, belastende arbejdsbevægelser eller hårdt arbejde, som har medført funktionsnedsættelser og nedslidning af kroppen resulterende i en nedsat fysisk funktionsevne, som giver personen en væsentlig begrænsning i arbejdsmuligheden.

Nedslidning er kroppens reaktion på belastningerne i det daglige arbejde. Det kan være i form af smerter i musklerne, ømhed i nakken eller værkende knæ. Kroppen kan holde til store belastninger over lang tid, men der er grænser. Lang tids belastning uden pauser og uden variation giver skader eller svækker legemet. Det væsentlige er, at nedslidningen af kroppen sker i forbindelse med erhvervsaktivitet.

Ved psykisk nedslidt forstås en nedslidning af det psykiske helbred grundet et psykisk belastende arbejde, hvor arbejdsopgaverne, omfanget heraf eller omgivelserne har været af en så belastende karakter, at personen er blevet påvirket heraf og psykisk nedslidt.

Til stk. 4

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler for udskudt forhøjelse af pensionsalderen. Bemyndigelsen kan blandt andet anvendes til en fastlæggelse af kravene til en administration af ordningen, til en nærmere præcisering af kravene til en ansøgning og karakteren af den fysiske eller psykiske belastning, som en ansøger skal have været udsat for, til den faglige bedømmelse af en fysisk eller psykisk nedslidnings omfang og årsag samt for beregning og dokumentation af beskæftigelsesperioden.

Til stk. 5

Bestemmelsen fastslår, at selv om tidspunktet for tilkendelse af alderspension hæves, vil dette ikke føre til, at en person der allerede én gang er tilkendt alderspension, vil miste retten til alderspension.

Til § 2

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår hovedreglen om, at retten til alderspension som udgangspunkt er betinget af dansk indfødsret.

Til stk. 2 og 3

Undtagelser fra kravet om dansk indfødsret fremgår af § 2, stk. 2. Selv om kravet om dansk indfødsret ikke er opfyldt, vil det alligevel være muligt at opfylde betingelserne for at modtage alderspension, hvis personen er omfattet af Nordisk konvention om social sikring eller har haft bopæl i Grønland i mindst 3 år forud for ansøgningstidspunktet.

Nr. 1

Personer kan uden at opfylde kriteriet om dansk indfødsret tilkendes alderspension, hvis bestemmelserne i Nordisk konvention om social sikring er opfyldt.

Vedkommende skal have fast bopæl i et land omfattet af konventionen. Herudover er det et krav, at vedkommende opfylder betingelserne for at modtage alderspension.

Naalakkersuisut varetager administrationen af pensioner efter konventionen.

Nr. 2

Såfremt alderspensionsansøgeren ikke har dansk indfødsret eller er omfattet af Nordisk konvention om social sikring, vil ansøgeren have mulighed for at blive tilkendt alderspension, hvis ansøgeren har boet i Grønland mindst 3 år umiddelbart forud for ansøgningstidspunktet. Det er et krav, at perioden har været sammenhængende, og at ansøgeren har været tilmeldt folkeregisteret og samtidig har fast bopæl i Grønland.

Såfremt en alderspensionist først ansøger om alderspension efter det tidspunkt, hvor denne var berettiget til alderspension, skal bopælskravet være opfyldt det år, ansøgeren blev berettiget til alderspension.

Der er forskel på kravet om 3 års bopæl efter § 2, stk. 2, nr. 2 og i § 4.

§ 2, stk. 2, nr. 2 gælder de tilfælde, hvor en person ikke opfylder kravet om dansk indfødsret og ikke er omfattet af Nordisk konvention om social sikring. Her er kravet, at de 3 år skal være sammenhængende og være umiddelbart forud for ansøgningstidspunktet. Bopælen skal være i Grønland.

Kravet i § 4 omfatter også 3 års fast bopæl, men disse 3 år behøver ikke være sammenhængende. Der stilles efter § 4 alene krav om, at der har været bopæl i Grønland, Danmark eller Færøerne.

Til § 3

Ved fast bopæl forstås det sted (bolig), hvor vedkommende regelmæssigt sover, når vedkommende ikke er midlertidigt fraværende på grund af ferie, forretningsrejse, sygdom eller lignende, og hvor vedkommende har sine ejendele.

Bestemmelsen fastslår, at retten til alderspension også omfatter personer bosat i de øvrige nordiske lande og i lande, der har tiltrådt EØS-aftalen, som trådte i kraft 1. januar 1994. EØS-aftalen blev indgået i 1992 og omfatter senere vedlæg og protokoller til EØS-aftalen.

De øvrige nordiske lande består af Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige, Færøerne og Åland, som alle er omfattet af Nordisk konvention om social sikring.

EØS-landene omfatter Island, Lichtenstein og Norge samt EU-landene: Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrig, Gibraltar, Grækenland, Holland, Irland, Italien, Kroatien, Letland, Litauen, Luxembourg, Malta, Nordirland, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn og Østrig.

EØS-landene har tiltrådt EØF-forordning nr. 883/2004 samt gennemførelsesforordningen nr. 987/2009, hvorefter Nordisk konvention om social sikring er tilpasset.

Det fremgår af Nordisk konvention om social sikring, at lovvalget er afhængigt af bopælslandet, og at der kan derfor ikke kan modtages alderspension fra flere lande samtidig for den samme periode.

Det bemærkes, at Nordisk konvention om social sikring finder ikke anvendelse inden for Rigsfællesskabet. Alderspension tilkendt i Grønland kan derfor ikke tages med til Færøerne eller Danmark.

Til § 4

Kravet om, at ansøgeren skal have haft fast bopæl i Grønland, Danmark eller på Færøerne mellem det fyldte 15. år og alderspensionstidspunktet gælder for alle ansøgere. Det er ikke et krav, at de 3 års fast bopæl skal have været i en sammenhængende periode eller i samme land. Der kan opnås ret til alderspension ved for eksempel bopæl 2 år i Grønland og 1 år i Danmark. Bopæl vurderes i forhold til oplysninger i folkeregistret.

Der er forskel på kravet om 3 års bopæl efter § 4 og § 2, stk. 2, nr. 2.

§ 2, stk. 2, nr. 2 gælder de tilfælde, hvor en person ikke opfylder kravet om dansk indfødsret og ikke er omfattet af Nordisk konvention om social sikring. Her er kravet, at de 3 år skal være sammenhængende og være umiddelbart forud for ansøgningstidspunktet. Bopælen skal være i Grønland.

Kravet i § 4 omfatter også 3 års fast bopæl, men disse 3 år behøver ikke være sammenhængende. Der stilles efter § 4 alene krav om, at der har været bopæl i Grønland, Danmark eller Færøerne.

Til § 5

Til stk. 1

Bestemmelsen sidestiller alderspensionister, der har en samlever, med alderspensionister der har en ægtefælle eller registreret partner, idet der tages hensyn til fordelene og besparelserne ved at bo sammen. Bestemmelsen fastlægger, at personer enten skal være gift, have indgået registreret partnerskab eller leve i et ægteskabslignende forhold, som har varet i mindst 1 år.

Fremadrettet anvendes begrebet partner i loven som en fællesbetegnelse for ægtefælle, registreret partner eller samlever i et ægteskabslignende forhold, som har varet mindst 1 år.

Det kan via folkeregistret konstateres, om en ugift alderspensionist bor sammen med en anden voksen person. Der kan være grund til at undersøge, om sådanne personer lever i et ægteskabslignende forhold. Om der rent faktisk er tale om et sådant forhold eller ej, skal afgøres ud fra alderspensionistens egne oplysninger om for eksempel fælles økonomi, fælles børn, fælles ferierejser og så videre.

Forpligtelsen til at registrere sin folkeregisteradresse følger af Anordning nr. 1198 af 29. november 2006 om ikrafttræden for Grønland af lov om Det Centrale Personregister.

Hvis alderspensionisten bor sammen med en anden, for eksempel et familiemedlem, uden at der er tale om et ægteskabslignende forhold, har alderspensionisten rettigheder som en enlig.

For så vidt angår alderspensionister, der har en ægtefælle eller registreret partner, så er det uden betydning, om parret bor sammen eller hver for sig, idet den gensidige forsørgerpligt stadig vil være til stede.

Til stk. 2

Det foreslås, at alderspensionister, der har en partner, jf. stk. 1, og hvor den årlige samlede aktuelle skattepligtige indkomst uden ligningsmæssige fradrag for alderspensionisten og partneren ligger under kr. 200.000, skal alderspensionisten betragtes som enlig. Dette sker ved at alderspensionisten modtager pensionstillæg svarende til satsen som enlig.

Pensionstillægget vil blive nedsat med 53 pct. af pensionistens og partners indtægtsgrundlag, hvor der vil være et fradrag på kr. 83.000.

Ved opgørelsen af de kr. 200.000 er der tale om indtægt ud over selve alderspensionsbeløbet.

Den samlede aktuelle skattepligtige indkomst uden ligningsmæssige fradrag er baseret på den faktiske skattepligtige bruttoindkomst på ansøgningstidspunktet uden at indkomsten nedsættes af ligningsmæssige fradrag, herunder negativ kapitalindkomst. Ved opgørelsen af den samlede aktuelle skattepligtige indkomst indgår A-indkomst og B-indkomst uden at de ligningsmæssige fradrag er fratrukket.

Til stk. 3

En alderspensionist med partner, jf. stk. 1, betragtes som enlig, hvis partneren varigt er flyttet til en social døgninstitution. Selvom alderspensionisten således fortsat har en partner, vil alderspensionisten ikke længere have de økonomiske fordele ved samlivet.

Til § 6

Bestemmelsen fastlægger tidspunktet for tilkendelse af alderspension. Det bemærkes, at alderspension tilkendes efter ansøgning, medmindre borgeren har modtaget førtidspension op til tidspunktet for tilkendelse af alderspension. En førtidspensionist vil automatisk overgå til alderspension, når vedkommende opfylder aldersbetingelsen.

Til stk. 1

Alderspension kan tilkendes til personer, når vedkommende opfylder betingelserne, og der er ansøgt om alderspension. Retten til alderspension indtræder den 1. i måneden efter indgivet ansøgning.

Til stk. 2

Hvis der søges om alderspension efter det tidspunkt, hvor ansøgeren ville have været berettiget til at modtage alderspension, indtræder retten til alderspension den 1. i måneden efter ansøgningsdatoen.

Det følger af god forvaltningsskik, at ansøgninger indgivet til kommunen behandles med den fornødne hurtighed og kvalitet.

Til stk. 3

Når en førtidspensionist når pensionsalderen, overgår vedkommende automatisk til alderspension. Der er ikke krav om, at førtidspensionisten selv skal søge om alderspension.

Det er kommunen, der har ansvaret for, at personen modtager den rigtige pension.

Til § 7

Til stk. 1

Ret til fuld alderspension opnås ved en bopælstid på 40 år, selv om der er mere end 40 år mellem det 15. år og tidspunktet for pensionsalderen. Det er herved sikret, at personer, der for eksempel tilbringer nogle år i udlandet, f.eks. i forbindelse med uddannelse, stadig kan nå at optjene fuld pensionsret fra Grønland.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter hvorledes alderspension udregnes, når pensionisten ikke har ret til fuld alderspension efter stk. 1.

Alderspension fastsættes efter forholdet mellem bopælstiden, som nedrundes til hele år, og 40 år.

Eksempel 1: En person har boet sammenlagt 20 år i Grønland, Danmark eller Færøerne. Bopælstiden sættes i forhold til maksimale bopælstid på 40 år. Pensionen udgør 20/40 eller 1/2 af en fuld grønlandsk alderspension.

Eksempel 2: En person har boet sammenlagt otte år, to måneder og ni dage i Grønland, Danmark eller Færøerne. Bopælstiden nedsættes til otte år, og sættes i forhold til den maksimale bopælstid på 40 år. Brøkpensionen udgør 8/40 eller 1/5 af en fuld grønlandsk alderspension.

Til § 8

Bestemmelsen fastslår, at alderspensionen består af et grundbeløb og et pensionstillæg.

Til § 9

Til stk. 1

Bestemmelsen fastlægger, at grundbeløbet udgør op til 58.000 kr. i 2013 tal.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastlægger, at grundbeløbet nedsættes, når alderspensionistens årlige samlede aktuelle skattepligtige indkomst uden ligningsmæssige fradrag overstiger 216.000 kr.

Det er kun alderspensionistens egen indtægt, som vil kunne medføre, at grundbeløbet nedsættes. En eventuel partners indtægt vil ikke medføre, at grundbeløbet nedsættes.

Bestemmelsen angiver derudover, at alderspension og pension efter Nordisk konvention om social sikring ikke medregnes.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter, at grundbeløbet nedsættes med 50 pct. af indtægtsgrundlaget efter stk. 2, og at der vil være et fradrag på kr. 216.000.

Til § 10

Bestemmelsen regulerer pensionstillægget. Pensionstillægget vil i modsætning til grundbeløbet være indkomstafhængigt set i forhold til en eventuel partners indtægt.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at pensionstillægget med virkning fra lovens ikrafttræden årligt udgør op til 72.000 kr. for enlige og 40.000 kr. for alderspensionister i parforhold. (2013 beløb). Med parforhold menes persongruppen omfattet af § 5.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastlægger, at pensionstillægget efter stk. 1 nedsættes, når alderspensionisten og eventuel partners samlede aktuelle skattepligtige indkomst uden ligningsmæssige fradrag overstiger kr. 56.000 for en enlig alderspensionist og kr. 83.000 for alderspensionister i parforhold. Dog undtaget grundbeløbet og pension efter Nordisk konvention om social sikring.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastsætter, at pensionstillægget nedsættes med 45 pct. af indtægtsgrundlaget, hvor der vil være fradrag på kr. 56.000 for enlige. Derudover angiver bestemmelsen, at pensionstillægget nedsættes med 30 pct. af indtægtsgrundlaget med fradrag på kr. 83.000 for alderspensionister i parforhold efter § 5.

Til § 11

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at alderspensionen reguleres på baggrund af reguleringsprisindekset. Det følger af bestemmelsen, at alderspensionssatsen reguleres med den indenfor de seneste 12 måneder opgjorte ændring i reguleringsprisindekset af 1. juli. Reguleringen foretages en gang årligt gældende fra den førstkommende 1. januar.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastsætter, at Naalakkersuisut offentliggør de regulerede satser hvert år 1. januar. Dette vil ske på Selvstyrets hjemmeside for gældende sociallovgivning.

Til § 12

Bestemmelsen omhandler regulering af alderspension på baggrund af ændringer i de økonomiske forhold. Bestemmelsen fastslår, at der kan ske løbende ændringer af alderspensionen i det omfang indkomstforholdene ændrer sig væsentligt.

Bestemmelsen omfatter ændringer i alderspensionisten og dennes eventuelle partners økonomiske forhold, hvilket er en ændring set i forhold til hidtil gældende lovgivning. Tidligere lovgivning fokuserede kun på alderspensionistens økonomiske forhold, og ikke eventuel partners.

Til stk. 1

Der skal hvert år foretages en regulering af alderspensionen for at sikre, at alderspensionen reguleres i takt med ændringer i de økonomiske forhold, jf. §§ 9-11.

Med henvisning til §§ 9-11 omfatter reguleringen både ændringer i de økonomiske forhold hos alderspensionisten og eventuel partner, såvel som eventuelle ændringer i størrelsen på grundbeløb og pensionstillæg ved regulering efter § 11.

Til stk. 2

Såfremt alderspensionisten og eventuel partners økonomiske forhold ændres væsentligt i løbet af året, skal pensionsudbetalingen reguleres. Dette kan for eksempel være tilfældet, hvis andre indkomster end offentlig pension ændres, hvis pensionistens partner eller samlever dør, eller hvis pensionistens ægteskab eller partnerskab ophæves ved skilsmisse.

Omregning skal ske, når forudsætningerne for beregningen af den forventede aktuelle indkomst er bortfaldet eller væsentligt ændret, således at de økonomiske forhold er væsentligt ændrede.

Det følger af reglen i § 20, at en alderspensionist har pligt til at underrette kommunen om ændringer i sine personlige eller økonomiske forhold.

Til § 13

Bestemmelsen finder anvendelse, når pensionisten opholder sig uden for eget hjem.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at udbetalingen af alderspension ikke vil blive påvirket af et ophold uden for eget hjem, når opholdet er midlertidigt. Derudover er det et krav, at alderspensionisten skal have forsørgerforpligtelse eller have udgifter til egen bolig, ligesom det offentlige skal afholde udgiften til opholdet.

Ophold uden for eget hjem kan eksempelvis skyldes, at pensionisten er dømt hertil, at opholdet er foranstaltet i medfør af et socialt regelsæt, at pensionisten er indlagt på sygehus, at alderspensionisten er tilbageholdt ved retsvæsenets foranstaltning eller at alderspensionisten er visteret til ophold uden for hjemmet m.v.

Med formuleringen institution m.v. er der derfor ikke tale om en udtømmende opstilling af opholdsmuligheder uden for hjemmet. Det offentlige skal dog afholde udgifterne til opholdet.

Til stk. 2

Udbetalingen af alderspension vil ikke kunne fortsætte uændret, når der er tale om et længe-revarende ophold uden for eget hjem. Ved længerevarende ophold uden for eget hjem vil alderspensionen blive udbetalt uændret i flyttemåned og den efterfølgende måned.

Herefter vil alderspensionen blive nedsat til 46 pct. af grundbeløbet.

På samme tidspunkt som nedsættelse af alderspension ophører udbetaling af et eventuelt pensionstillæg. Pensionstillægget udbetales på samme måde uændret i flyttemåned og den efterfølgende måned.

Til stk. 3

Alderspensionister med ophold på institution m.v. kan efter en konkret, individuel vurdering modtage et økonomisk tillæg eller handicap- og helbredstillæg. Udbetaling af tillæg til en pensionist på institution beror på en konkret vurdering af pensionistens individuelle forhold.

Ophold på institution mv. vil ikke påvirke udbetaling af børnetillæg.

Til stk. 4

Af bestemmelsen fremgår det, at der vil ske udbetaling af alderspension fra den første i måneden, hvor alderspensionisten ikke længere opholder sig uden for hjemmet.

Med udbetaling af alderspension forstås, at grundbeløbet udbetales efter det beløbsniveau, som alderspensionisten er berettiget til. Såfremt alderspensionisten inden opholdet modtog pensionstillæg efter § 10, og stadig er berettiget til et pensionstillæg, vil udbetaling ske efter det beløbsniveau, som alderspensionisten vil være berettiget til.

Til stk. 5

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte nærmere regler, eksempelvis relevante kriterier m.v., om udbetaling af alderspension, herunder om egenbetaling for ophold på social døgninstitution, ligesom der kan fastsættes regler for modregning i alderspension ved ophold på institution mv., når alderspensionisten har egenindtægt. Med egenindtægt tænkes blandt andet på lommepenge, løn eller beskæftigelsesvederlag fra en offentlig myndighed.

Til § 14

Til stk. 1

Børnetillægget udbetales, uanset om alderspensionisten har barnet boende hos sig, og der således sker "direkte" forsørgelse, eller forsørgelsen sker ved betaling af underholdsbidrag til den bidragsberettigede, hvilket typisk vil være barnets anden forælder. I visse situationer vil det dog være muligt for plejeforældre i privatarrangerede plejeforhold at kræve underholdsbidrag. Dette forudsætter, at der foreligger en bidragsresolution.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at hvor forsørgerpligten iagttages ved betaling af underholdsbidrag, sker udbetaling af børnetillæg direkte til den person som har barnet boende.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastslår, at det ikke vil være muligt at udbetale børnetillæg direkte til barnet.

Til stk. 4

Bestemmelsen fastslår, at det beløb der månedligt udbetales i børnetillægget svarer til bidraget der årligt fastsættes på finansloven. Hovedreglen om månedlig betaling fraviges dog efter stk. 6, hvor der blandt andet kan aftales eller fastsættes en anden betalingsperiode.

Til stk. 5

Bestemmelsen fastslår, at der udbetales 1 børnetillæg pr. barn til hver pensionist i det tilfælde, hvor begge forsørgere er alderspensionister.

Til stk. 6

Bestemmelsen angiver udbetalingshyppigheden af tillægget.

Bestemmelsen fastslår, at i det tilfælde hvor alderspensionisten er forpligtet til at betale underholdsbidrag til barnet, så udbetales underholdsbidrag halvårligt, med mindre andet er aftalt eller fastsat. Med bestemmelsen åbnes der op for, at udbetalingshyppigheden kan aftales indbyrdes, men at hovedreglen er, at underholdsbidraget udbetales halvårligt.

Til stk. 7

Bestemmelsen angiver, hvem der er berettiget til at modtage børnetillægget, når alderspensionisten er forpligtet til at betale underholdsbidrag til barnet.

Bestemmelsen fastslår, at børnetillægget udbetales til den, der er berettiget til at modtage underholdsbidraget, når barnet bor hos en anden end alderspensionisten, og alderspensionisten er forpligtet til at betale underholdsbidrag til barnet. Denne bestemmelse skal sikre, at tillægget rent faktisk står til rådighed for den løbende forsørgelse af barnet.

Til stk. 8

Bestemmelsen fastslår, at det er en betingelse for at få børnetillæg, at alderspensionisten har fast bopæl i Grønland. Ved fast bopæl forstås det sted (bolig), hvor vedkommende regelmæssigt sover, når vedkommende ikke er midlertidigt fraværende på grund af ferie, forretningsrejse, sygdom eller lignende, og hvor vedkommende har sine ejendele.

Til § 15

Børnetillægget bortfalder i de tilfælde, hvor barnet anbringes uden for hjemmet, modtager uddannelsesstøtte eller selv får forsørgerpligt.

Til § 16

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at der kan udbetales handicap- og helbredstillæg grundet helbredsmæssige behov, herunder anskaffelse af briller, og hjælp til personer med handicap i form af nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne. For at der kan ydes et handicapkompenserende tillæg forudsættes den nødvendige social- og sundhedsfaglige dokumentation for behovet at være til stede.

Betingelsen for at modtage et helbredstillæg er, at der skal være tale om udgifter, som alderspensionisten har grundet helbredsmæssige behov. Bestemmelsen vil for eksempel ikke kunne finde anvendelse til at dække udgifter til anskaffelse af almindelige forbrugsgoder.

Nr. 1)

Ved hjælp til personer med nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne forstås i denne lov, enhver hjælp som er nødvendig at yde en person med nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne hjælp for at sikre en tilværelse så nær som det normale som muligt.

Uden at det skal forstås som udtømmende, vil det eksempelvis kunne være hjælpeforanstaltninger, hjælpemidler, væsentlige merudgifter, konsulentbistand, boligindretning, støttepersoner m.v., samt anden relevant hjælp som bør ydes til personer med handicap.

Nr. 2)

Væsentlige merudgifter som følge af helbredsmæssige behov kan eksempelvis være udgifter til dyrere specialkost som følge af sygdom eller allergi.

Til stk. 2

Det er en betingelse for at kunne modtage helbreds- og handikapstillæg tillæg, at alderspensionisten har fast bopæl i Grønland. Reglerne i Nordisk konvention om social sikring omfatter således ikke helbreds- og handikapstillæg.

Til stk. 3

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte regler for handicap- og helbredstillæg. Herunder skabes der hjemmel til, at der kan ydes hjælp til handicappede ældre efter alderspensionslovgivningen.

Til § 17

Bestemmelsen fastslår, at der kan ydes et økonomisk tillæg i særlige enkeltstående tilfælde, hvis alderspensionistens økonomiske forhold er særligt vanskelige, eller hvis der er risiko for, at alderspensionisten vil komme i alvorlig økonomisk nød.

Foruden økonomisk tillæg regulerer bestemmelsen også rådighedsbestemte tillæg. Med bestemmelsen vil det være muligt at yde et rådighedsbestemt tillæg. Rådighedsbestemte tillæg kan ydes på grundlag af kommunalt fastsatte minimumsgrænser for alderspensionisters rådighedsbeløb efter afholdelse af faste udgifter.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastlægger, at der til alderspensionister med særligt vanskelige økonomiske forhold, eller hvis der er udsigt til at alderspensionisten vil komme i økonomisk nød, kan ydes et økonomisk tillæg.

Det forudsættes, at bestemmelsen kun anvendes i tilfælde, hvor det er helt åbenbart, at alderspensionisten ikke kan klare sig og ingen andre økonomiske muligheder har. Det er således ikke hensigten, at bestemmelsen skal tjene som hjemmel til udbetaling af et økonomisk tillæg som en løbende ydelse uden vurdering af, om udbetaling af tillæg er en nødvendighed.

Tillægget skal anvendes i relation til situationer, hvor forholdene er særligt vanskelige. Bestemmelsen finder anvendelse på forhold, hvor der er behov for økonomisk hjælp for, at pensionisten ikke skal lide økonomisk nød. Bestemmelsen vil derfor kunne finde anvendelse til hverdagsudgifter til husleje, el, vand og varmeregninger m.v.

Bestemmelsen finder ikke anvendelse på udgifter, som ikke relaterer sig til økonomisk nød. Bestemmelsen kan derfor ikke anvendes til bevilling af økonomisk hjælp til dækning af mere luksusprægede behov, såsom forbedringer af hus, bil eller båd m.v.

Til stk. 2

Bestemmelsen giver mulighed for at yde et økonomisk tillæg mod krav om tilbagebetaling.

Nr. 1

Uforsvarlig økonomi kan for eksempel være, hvis alderspensionisten bruger alle sine penge i starten af måneden, så alderspensionisten ikke kan forsørge sig selv over en hel måned, eller alderspensionisten ikke formår at holde sine udgifter på et rimeligt niveau.

Nr. 2

Et eksempel vil være en alderspensionist, der har fået udbetalt økonomisk tillæg til reparation af en tingskade, og som senere får udbetalt et erstatningsbeløb for skaden.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastslår, at der kun kan kræves tilbagebetaling af økonomisk tillæg, såfremt alderspensionisten på forhånd er gjort bekendt med dette. Det påhviler kommunen at dokumentere, at alderspensionisten har været gjort bekendt hermed.

Til stk. 4

Bestemmelsen fastslår, at rådighedsbestemte tillæg kan ydes på grundlag af kommunalt fastsatte minimumsgrænser for alderspensionisters rådighedsbeløb efter afholdelse af faste udgifter.

Til stk. 5

Det er en betingelse for at kunne modtage økonomisk- og rådighedsbestemte tillæg, at alderspensionisten har fast bopæl i Grønland. Reglerne i Nordisk konvention om social sikring omfatter således ikke økonomisk- og rådighedsbestemte tillæg.

Til stk. 6

Det bemærkes at bestemmelsen kun finder anvendelse ved rejser internt i Grønland. Det vil med bestemmelsen ikke være muligt at yde økonomisk hjælp til betaling for hotelophold mv., men alene til dækning af rejseudgifter.

Som nær pårørende forstås i denne sammenhæng alderspensionistens forældre, børn, søskende og partner.

Til stk. 7

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte regler om økonomisk- og rådighedsbestemte tillæg, herunder krav til tilbagebetaling, udbetaling, anvendelsesområde, beregning af rådighedsbestemte tillæg m.v.

Til § 18

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at hjemmehjælp skal være vederlagsfrit for pensionisten, såfremt kommunen visiterer alderspensionisten til hjemmehjælp, hvis hjemmehjælp er en forudsætning for, at alderspensionisten kan forblive i eget hjem.

Kommunen afholder udgifterne til hjemmehjælpen, jf. § 27, stk. 6.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om hjemmehjælp til alderspensionister.

Til § 19

Bestemmelsen fastsætter, hvilke myndigheder, der er kompetente til at behandle sager om alderspension.

Til stk. 1

Ansøgning om alderspension og eventuelle tillæg indgives til kommunalbestyrelsen.

Til stk. 2

For personer bosiddende udenfor den kommunale inddeling indgives ansøgning om alderspension og eventuelle tillæg til Naalakkersuisut.

Til stk. 3

Naalakkersuisut varetager administrationen af reglerne i Nordisk konvention om social sikring. For ansøgere med bopæl uden for Grønland vil ansøgningen blive sendt til Naalakkersuisut af den myndighed i vedkommendes bopælsland, der behandler alderspensionsansøgninger.

Til stk. 4

Ved bopæl inden for den kommunale inddeling giver bestemmelsen kommunen mulighed for at rejse en sag om tilkendelse af alderspension og eventuelle tillæg for personer, der er ude af stand til selv at søge alderspension, hvilket for eksempel kan omfatte personer med vidtgående handicap.

Ved bopæl uden for den kommunale inddeling giver bestemmelsen Naalakkersuisut mulighed for at rejse en sag om tilkendelse af alderspension og eventuelle tillæg.

Til § 20

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at alderspensionisten er forpligtet til selv at gøre opmærksom på ændringer i forhold, der har betydning for retten til alderspension og eventuelle tillæg, og som kan have betydning for, om det udbetalte beløb skal reguleres. Dette indebærer en oplysningspligt for alderspensionisten til at oplyse om ændringer i økonomiske og personlige forhold, for eksempel indgåelse eller ophævelse af ægteskab, registreret partnerskab, etablering af samliv eller ændrede indkomstforhold.

Til stk. 2

Bestemmelsen om adgangen til modregning gives der mulighed for at modregne for meget udbetalt alderspension i de løbende pensionsudbetalinger, herunder eventuelle tillæg.

Det er en betingelse for modregning, at alderspensionisten har givet kommunen urigtige oplysninger eller har fortiet omstændigheder, som har betydning for beregningen af alderspensionens størrelse.

Yderligere angiver bestemmelsen, at det er en forudsætning for at kræve tilbagebetaling, at alderspensionisten vidste eller burde vide, at alderspensionisten ikke var berettiget til det modtagne beløb.

Hvis kommunen træffer beslutning om, at der skal ske tilbagebetaling eller modregning i alderspension, skal det ske under iagttagelse af reglerne i landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning og reglerne om transgbeneficiet i retsplejelov for Grønland, så alderspensionisten har tilstrækkeligt tilbage af sin pension til at leve for. Der skal i hvert enkelt tilfælde tages konkret stilling til, hvor meget den pågældende alderspensionist kan undvære af den løbende pensionsudbetaling.

Til § 21

Bestemmelsen fastslår, at kommunen er forpligtet til løbende at påse, at der ikke sker udbetaling af alderspension og eventuelle tillæg til personer, som ikke er berettiget hertil.

Til § 22

Både alderspensionen og eventuelle tillæg udbetales månedsvis forud. Eksempelvis vil alderspension for juni måned komme til udbetaling på den sidste bankdag i maj måned.

Til § 23

Til stk. 1

Kommunen kan efter en konkret vurdering træffe afgørelse om at administrere alderspensionen for pensionisten.

Til stk. 2

Administrationsadgangen giver kommunen et bredt skøn til at fravige de sædvanlige udbetalingsvilkår, f.eks. ved at udbetale pensionsydelse i mindre rater eller tilbageholde midler med henblik på betaling af væsentlige faste udgifter, så som husleje, el, vand og varme.

Bestemmelsen kan bl.a. være relevant i de tilfælde, hvor alderspensionisten handler økonomisk uansvarligt, ved at bruge store summer penge på eller kort efter udbetalingsdagen, så alderspensionisten ikke kan betale sine faste udgifter eller forsørge sig selv.

Kommunens adgang til at gå ind og betale regninger med alderspensionen efter denne bestemmelse angår umiddelbart kun udgifter, der er nødvendige til livets opretholdelse, så som løbende udgifter til husleje, el, vand og varme. Mere vidtgående betalinger forudsætter en frivillig aftale med alderspensionisten, hvis denne f.eks. er indstillet på, at kommunen betaler afdrag på et tv, for at undgå at sælgeren kan annullere købsaftalen.

Kommunen skal som hovedregel altid først forsøge at udbetale hjælpen kontant, i hvilken forbindelse at alderspensionisten vejledes om styring af sin økonomi, hvis det skønnes nødvendigt. I tilfælde hvor kommunen vurderer, at vejledning er helt nytteløs, kan kommunen umiddelbart overtage administrationen af alderspensionen.

Bestemmelsen giver mulighed for, at kommunen ved sin afgørelse kan tage hensyn til alderspensionistens eventuelle bestående forsørgelsesforpligtelser. Eventuelle bestående forsørgelsesforpligtelser kan indgå som element, når kommunen foretager et skøn over pensionistens forhold.

Dog forudsætter udbetaling af alderspension til kreditor, at der er tilstrækkelig med midler til forsørgelse. Såfremt der er tvivl om, hvorvidt der er tilstrækkelig med penge til forsørgelse ind til næste udbetaling af alderspension, vil det ikke være muligt at udskrive alderspension direkte til kreditor.

Bestemmelsen giver ikke hjemmel til, at alderspensionisten selv kan kræve, at kommunen udbetaler alderspensionen på andre måder end månedsvis forud. Det er ikke hensigten, at kommunen skal administrere pensionen, blot fordi alderspensionisten synes, det er bekvemt at kunne få alderspensionen udbetalt i mindre rater. Bestemmelsen afskærer dog ikke kommunen fra at imødekomme en sådan anmodning.

Til § 24

Til stk. 1

Alderspensionsudbetalingerne stoppes i tilfælde af dødsfald, og hvis betingelserne for alderspension ikke længere er opfyldt, for eksempel fordi alderspensionisten er fraflyttet Grønland uden at være berettiget til alderspension efter Nordisk konvention om social sikring.

Hovedreglen er, at alderspensionen udbetales til og med udgangen af måneden efter, at alderspensionisten ikke længere er berettiget til pension, jf. dog stk. 3.

Udbetaling af alderspension stopper dog ved månedens udgang ved fraflytning fra Grønland. Alderspensionisten kan dog være berettiget til fortsat pensionsudbetaling, hvis alderspensionisten opfylder betingelserne ved flytning til andet nordisk land, eller et land der har tiltrådt EØS-aftalen.

Ved kortere ophold uden for Grønland, eksempelvis ved ferie, forretningsrejse eller lignende, bevares retten til alderspension, hvis alderspensionisten har beholdt sin bopæl her i landet. Det afgøres efter en konkret vurdering, om alderspensionisten har opholdt sig i længere tid uden for Grønland. Et ophold uden for Grønland i indtil 3 måneder på ferie, kurophold eller lignede anses for at være et kortere ophold.

For at blive betragtet som værende bosiddende i Grønland under det korte ophold i udlandet forudsættes det, at alderspensionisten bevarer sin bopæl, da der er krav om bopæl i Grønland.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår, at pensionen bliver stillet i bero, hvis alderspensionisten meldes savnet. Hvis en alderspensionist for eksempel meldes savnet 1. januar 2017, stoppes udbetalingen af alderspension efter 3 måneder, altså ved udgangen af april måned 2017, hvis der ikke inden dette tidspunkt er fremskaffet dokumentation for, at alderspensionisten er i live.

Til stk. 3

Alderspensionen bortfalder helt, hvis der 1 år efter, at udbetalingen af alderspension blev stillet i bero, endnu ikke er fremskaffet dokumentation for, at alderspensionisten er i live. Med udgangspunktet med eksemplet ovenfor vil det sige, at alderspensionen bortfalder ved udgangen af april måned 2018.

Til stk. 4

Bestemmelsen fastslår, at en efterladt partner modtager afdødes alderspension i 2 måneder efter dødsfaldet er indtruffet.

Det afgørende er, om der er en efterladt ægtefælle, samlever eller registreret partner. Det er uden betydning, om den efterladte er modtager af alderspension. Efterladte til en død alderspensionist vil altid være berettiget til 2 måneders alderspension.

Til § 25

Bestemmelsen fastslår, at alderspension og eventuelle tillæg alene kan gøres til genstand for udlæg eller andre former for tvangsfuldbyrdelse for gæld til det offentlige. Hermed menes, at en alderspensionists kreditorer ikke kan søge fyldestgørelse ved udlæg i alderspension, hvis der ikke er tale om gæld til det offentlige.

Det er tilsigtet at udelukke mulighed for udlæg eller tvangsfuldbyrdelse for private kreditorer, mens det offentlige ikke er udelukket herfra. Det offentliges fortrinsstilling er bl.a. begrundet i, at offentlige myndigheder kun antages at indlede udlæg eller tvangsfuldbyrdelse efter en grundig overvejelse om, hvorvidt dette skridt er rimeligt i forhold til pensionistens samlede situation.

Hvis en offentlig myndighed træffer beslutning om at indlede udlæg eller tvangsfuldbyrdelse, skal dette ske under iagttagelse af bl.a. bestemmelser om transgbeneficiet i retsplejelov for Grønland, så alderspensionisten har tilstrækkeligt tilbage af sin pension til at leve for. Der skal i hvert enkelt tilfælde tages stilling til, hvor meget alderspensionisten kan undvære af den løbende pensionsudbetaling.

Bestemmelsen er ikke til hinder for, at en kommune kan modregne eller kræve alderspensionen tilbagebetalt. Bestemmelsen hindrer heller ikke en kommunes beslutning om administration af alderspensionsudbetalingen, herunder tilbageholdelse af beløb til betaling af nødvendige regninger.

Til § 26

Det anføres i bestemmelsen, at kommunens afgørelser kan påklages i overensstemmelse med bestemmelserne om de til enhver tid gældende regler om socialvæsenets styrelse og organisation.

Til § 27

Bestemmelsen fastlægger, hvordan udgifterne til alderspension og tillæg fordeles mellem kommunerne og landskassen.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, hvordan udgifterne til alderspension og tillæg i kommunerne fordeles mellem Landskassen og kommunerne. Landskassen afholder 90 pct. af udgifterne, mens 10 pct. afholdes af kommunerne.

Til stk. 2

Bestemmelsen fastslår hvorledes udgifterne til økonomisk tillæg og handicap- og helbredstillæg afholdes.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastslår, at Landskassen afholder samtlige udgifter til alderspension og eventuelle tillæg, når personen er bosiddende uden for kommunal inddeling.

Til stk. 4

Udgifter til alderspension afholdes af Landskassen, når pensionister er bosiddende uden for Grønland, Danmark og Færøerne. Det følger af § 3, at der kun kan udbetales alderspension til personer bosiddende i et af de øvrige nordiske lande, eller i et som har tiltrådt EØS-aftalen.

Til stk. 5

Udgifter som følge af administrationen af loven afholdes af den ansvarlige myndighed. Fordelingen af sagsbehandlingsopgaverne følger af § 19, hvori det anføres, hvilken myndighed der er ansvarlig for sagsbehandlingen.

Til stk. 6

Bestemmelsen angiver, at udgiften for kommunalt visiteret hjemmehjælp til alderspensionister vil blive afholdt af kommunen. Kommunalt visiteret hjemmehjælp vil være vederlagsfrit for alderspensionisten.

Til § 28

Efter bestemmelsen fastsætter Naalakkersuisuts regler om regnskabsaflæggelse og revision. Som eksempler kan nævnes, at der i Grønlands Selvstyrets Konteringsvejledning blandt andet findes regler om dokumentation og hjemtagning af midler for kommunerne.

Til § 29

Til stk. 1

Bestemmelsen præciserer kommunernes pligt til at indsende oplysninger om modtagere af alderspension i kommunen til Naalakkersuisut i henhold til Grønlands Selvstyres Konteringsvejledning. Denne pligt vedrører alene indsendelse af statistiske oplysninger, det vil sige ikke-personhenførbare data. Oplysningerne skal ifølge konteringsvejledningen meddeles både kvartalsvis og årligt, samt inden for en bestemt frist, nemlig 1 måned efter kvartalets eller årets udgang.

Til stk. 2

Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om indberetningens indhold og form og kan blandt andet foreskrive en elektronisk indberetning, herunder via internet.

Relevante oplysninger kan for eksempel angå beløbsstørrelser, udbetalingstidspunkter, udbetalingers opdeling i pensionsbeløb og tillæg samt antallet af modtagere.

Oplysninger kan kræves opdelt nærmere, for eksempel efter modtagernes fordeling efter alder, køn, samlet indkomst, tidspunkt for tilkendelse af alderspension.

Til § 30

Til stk. 1

Bestemmelsen giver Naalakkersuisut mulighed for at tilbageholde refusionsbeløb efter denne Inatsisartutlov i forhold til kommuner, så længe disse ikke efterlever deres pligter til regnskabsaflæggelse og revision eller meddelelse af statistiske oplysninger. Tilbageholdelse kan ske, uanset om forholdet skyldes manglende eller mangelfuld regnskabsaflæggelse eller

indberetning. Forholdet kan vedrøre bestemmelser i Inatsisartutloven eller i de af Naalakkersuisuts nærmere fastsatte regler. Det er ikke et krav, at forsømmelsen har betydning for opgørelsen af Naalakkersuisuts refusionsbeløb med videre.

Beslutning om tilbageholdelse eller forsat tilbageholdelse af refusionsbeløb skal i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige regler ske under iagttagelse af proportionalitetsprincippet, så beløb ikke tilbageholdes i et omfang, der ud fra en samlet bedømmelse står i et åbenbart misforhold til forsømmelsen. Ved mindre alvorlige forsømmelser kan en tilbageholdelse af delbeløb derfor komme på tale.

Når korrekt indberetning er sket, skal Naalakkersuisut uden yderligere ophold udbetale forfaldne beløb, der har været tilbageholdt efter denne bestemmelse. Der beregnes ikke renter af beløb som har været tilbageholdt af Naalakkersuisut.

Til stk. 2

Borgerens ret til tilkendelse eller udbetaling af alderspension, herunder tillæg, består uafhængigt af Naalakkersuisuts eventuelle tilbageholdelse af refusionsbeløb m.v. Kommunen kan således ikke påberåbe sig tilbageholdelsen overfor borgeren.

Til § 31

Til stk. 1

Inatsisartutloven foreslås at træde i kraft den 1. januar 2016.

Til stk. 2

Samtidig med ikrafttrædelsen ophæves landstingsforordning nr. 3 af 7. maj 2007 om alderspension med senere ændringer. Med forordningens ophævelse bortfalder også hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 14 af 27. juni 2007 om alderspension.